

De poort naar een nieuwe wereld

HNW in de onderwijspraktijk

De new world of work – newWOW – heeft zich de afgelopen zomer geopend voor de deelnemers aan het International Facility Management Program (IFMP) 2011. Het programma, waarmee zeven samenwerkende opleidingen uit Duitsland, Finland, Nederland en Oostenrijk mede gestalte geven aan internationalisering, speelt zich grotendeels in de zomervakantie af en wordt daarom ook wel ‘Summerschool’ genoemd.

Het IFMP – International Facility Management Programme – is een samenwerkingsverband tussen zeven FM-opleidingen in Duitsland, Finland, Nederland en Oostenrijk. Het programma biedt een extracurriculaire verdieping op het reguliere opleidingsprogramma. In drie groepen, waarin steeds alle vier de nationaliteiten zijn vertegenwoordigd, verrichten de studenten kleinschalige onderzoeken naar een facilitair vraagstuk. De deelnemende studenten krijgen binnen het programma bovendien zicht op onderlinge culturele en maatschappelijke verschillen en overeenkomsten en breiden hun woordenschat aan relevant vakjargon actief uit. En gaandeweg pikken ze de taaluitingen van de gastlanden op, die in de exclusief voor het IFMP samengestelde studiegids zijn opgenomen. Die gastlanden zijn dit jaar Finland, Nederland en Duitsland. De voertaal is Engels.

Een sollicitatieprocedure, compleet met motivatie voor deelname en CV, gaat vooraf aan de selectie van de studenten uit de vier deelnemende landen. De maximale groepsgrootte van circa twintig studenten waarborgt de individuele aandacht, wat vanzelfsprekend bevorderlijk is voor het rendement van het programma. Het leeuwendeel van de kosten nemen de samenwerkende opleidingen voor hun rekening; het opleidingsprogramma wordt gesubsidieerd door het uitwisselingsprogramma Erasmus ‘Leven Lang Leren’ van de EC, dat studenten uit 31 Europese landen in staat stelt om een

deel van hun opleiding in het buitenland te volgen. Aan de veertiende editie van het programma namen tussen 8 augustus en 16 september 17 (aanstormende) derdejaars studenten uit Espoo, Groningen, Hamburg, Heerlen, Kufstein en Turku deel. Docenten van alle deelnemende opleidingen gaven zoals gebruikelijk gezamenlijk inhoudelijk gestalte aan het onderwijsprogramma, ondersteund door deskundige gastdocenten uit de wereld van het nieuwe werken. Dit jaar vonden de drie etappes van elk twee weken plaats in achtereenvolgens Finland (Laurea Leppävaara Campus Espoo), Nederland (Haagse Hogeschool / Hanzehogeschool Groningen) en Duitsland (Hochschule für Angewandte Wissenschaften / HAW Hamburg). Het programma bevatte naast inleidende colleges, die afgezien van het thema betrekking hadden op groepsprocessen, projectmanagement, presentatietechnieken en rapportagevaardigheden, voornamelijk praktische opdrachten, waaraan met name in de middag door de projectgroepen werd gewerkt.

Binnen het thema het nieuwe werken – in het Engels New World of Work, afgekort tot de kreet newWOW – stond de onderwijsomgeving centraal. NewWOW is momenteel aan de orde van de dag. De facilitaire vakpers staat momenteel bol van de artikelen over dit onderwerp; er zijn zelfs afzonderlijke uitgaven over verschenen. Gespecialiseerde consultants zijn doende om HNW te implementeren bij organisaties van uiteenlopende omvang. De deelnemers aan IFMP 2011

Ron Brouwer

hebben zich gespecialiseerd in *newWOW in academic settings*. Hun literatuur- en praktijkonderzoek hebben zij specifiek gericht op de uiteenlopende perspectieven van het management, de medewerkers en de studenten.

Finland

Tijdens de eerste etappe, die plaatsvond bij de Laurea University of Applied Sciences in Espoo, Finland, namen de studenten kennis van het nieuwe werken in het algemeen, maakten zij zich de theorie rondom het thema eigen en werden zij geïnformeerd over de simulatie bij de HAW Hamburg, waar – net als in 2010 – het programma werd afgesloten met een simulatie, dit jaar op het gebied van het nieuwe werken. Zo maakten de studenten kennis met potentiële scenario's en de daarbij aansluitende actieplannen met betrekking tot het nieuwe werken.

Docenten verzorgden het onderwijskundige programma tijdens deze etappe van het programma, aangevuld met gastcolleges. Daarnaast stonden twee excursies op het programma, waarin zij kennis maakten met de invulling van de eigentijdse kantooromgeving. Onder begeleiding van Max Mickelsson bezocht de groep Microsoft Oy (Suomi) en SOL corporation, de koploper op het gebied van het nieuwe werken in Finland, waar men al ruim 20 jaar werkt volgens de principes van HNW. Van de laatstgenoemde excursie maakte een interessante discussie deel uit met een panel bestaande uit vertegenwoordigers

van de Facility Services industry in Finland. En vanzelfsprekend bezichtigden de deelnemende studenten binnen en buiten de onderwijscontext de historische universiteitsstad aan de Oostzee, waarbij de invloed van eindgebruikers op de inrichting van de gebouwde omgeving centrale aandacht kreeg.

Nederland

Met het kennismakingsprogramma ‘Get in touch with the Dutch’ onthaalde de Academie voor Facility Management van de Haagse Hogeschool, die als tweede gastheer optrad, daags voorafgaand aan het onderwijsprogramma de deelnemende studenten. Begeleid door smartlappen maakten zij kennis met de gewoonten en tradities van de Nederlanders, onder het genot van bitterballen, poffertjes en oranjebitter. Gedurende de lesweek werden zij binnen de onderwijsomgeving van de Haagse Academie voor Facility Management meegenomen op een tournee langs de harde en zachte kant van het nieuwe werken in academic settings. Docente Marlinda Dressen behandelde de materiële aspecten die samenhangen met het nieuwe werken (*bricks & bytes*), docent Hans Drost behandelde de bijbehorende gedragsaspecten (behaviour) en ondergetekende richtte de aandacht op de vaardigheden presenteren en rapporteren, waarmee de studenten het programma na zes weken afsloten. De woensdag stond in het teken van een excursie naar Microsoft Nederland, waar gastvrouw Serina Maal-

De deelnemers van het IFMP

“PolderGoud als u van efficiency houdt”

Onze combinatie van efficiency en kwaliteit is goud waard. De aardappel is nog steeds een zeer geliefde maaltijdcomponent, vol van smaak, mooi van textuur en gezond. En... PolderGoud begrijpt hoe een aardappel moet smaken.

Waar vroeger instellingen, horeca en consumenten zelf schilden en kookten, worden nu kant-en-klare aardappelen gekocht en gebruikt. Direct warm of koud te portioneren. Dit levert veel tijdswinst en kostenbesparing op.

Een betere kwaliteit en smaak omdat PolderGoud de aardappelen nog steeds “koud op het mes” schilt.

Na een strenge ingangscontrole worden de geselecteerde aardappelen geschrapt en geschild. Resultaat is een mooie vers geschildde aardappel, met veel smaak en voedingsstoffen.

www.poldergoud.nl

derink en inleider Marije Oude Hergelink het gezelschap kennis lieten maken met de theorie en praktijk van het nieuwe werken ter plaatse. Eens te meer werd het belang duidelijk van het evenwicht tussen werk en privé, virtuele en fysieke aanwezigheid, doelstellingen en commitment – en de daarbij behorende gedragsaspecten die onder meer samenhangen met piek- en dalmomenten binnen het menselijk bioritme, midelen – waaronder technologie – en omgeving, transparantie en wederzijds vertrouwen.

Docenten Johan Offringa, Jaap Wijnja en Ab Reitsma van de Hanzehogeschool Groningen namen het onderwijskundige deel van het opleidingsprogramma tijdens de tweede helft van de Nederlandse etappe van het programma voor hun rekening. Zij werden bijgestaan door Matty Kamminga, alumnus van de opleiding, Jan Joost Flim van Draaijer en Partners en Sheila Zautsen van Veldhoen & Partners. Het programma concentreerde zich deze week op onderzoeksvaardigheden als literatuuronderzoek en enquêteren, *virtual reality* en scenarioplanning met betrekking tot het nieuwe werken binnen de onderwijsomgeving en de implementatie van het nieuwe, activiteitgerichte werken daarbinnen. Ook werden *site visits* op de Zernike Campus gebracht om bijvoorbeeld te zien hoe een oud gebouw toch geschikt gemaakt kan worden voor het nieuwe leren en werken.

Duitsland

Tijdens de slotfase van het internationale opleidingsprogramma in Hamburg werd het theoretische fundament gekoppeld aan de praktijk. Docenten van de HAW Hamburg namen het onderwijskundige programma tijdens de derde en laatste etappe van het programma evenals het jaar daarvoor voor hun rekening. Prof. Dr. Gabriele Perger verzorgde een gastcollege over gezondheidsaspecten met betrekking tot het nieuwe werken. De studenten concentreerden zich in Hamburg op de praktijk en de plannen van de HAW Hamburg met het oog op de aanbevelingen en implementatievoorstellen met betrekking tot het nieuwe werken ter plaatse, gericht op management, medewerkers en studenten van het opleidingsinstituut in de Hanzestad. Dat hield onder meer analytisch praktijkonderzoek naar de bestaande situatie en intercultureel veldwerk in. Het resultaat van het zesweekse opleidings- en onderzoeksprogramma werd op de laatste dag gepresenteerd aan het internationale docententeam. De belangrijkste aanbevelingen, in aanvulling op het bestaande masterplan, waren het realiseren van de benodigde cultuuromslag en het creëren van draagvlak voor het nieuwe werken.

De inmiddels gecertificeerde studenten mogen zich met recht deskundigen op het gebied van het nieuwe werken noemen. Afgezien van het inhoudelijke FM-programma hebben de deelnemende studenten zich geconcentreerd op samenwerken, aan de hand van de werkgroeprollen uit de veel gebruikte Belbin-test. De samenwer-

king werd per locatie geëvalueerd en de daaruit voortkomende leerpunten vormden telkens de basis voor de doelen die studenten zichzelf stelden voor het vervolgtraject. Zo verenigde het internationale opleidingsprogramma cognitieve elementen met affectieve. IFMP hield desondanks niet alleen hard werken in; er was ook ruimte voor ontspanning. In hun vrije weekend in Espoo splitste de groep zich op voor bezoeken aan de beide culturele hoofdsteden van Europa van 2011: een deel van de groep bezocht de Finse universiteitsstad Turku, terwijl een ander deel per boot de Finse Golf overstak naar Tallinn, de hoofdstad van Estland.

Het Nederlandse regeringscentrum in Den Haag bleek een aantrekkelijke bestemming, maar ook Amsterdam – de studenten bezochten de hoofdstad na het bezoek aan Microsoft Nederland – Rotterdam en Utrecht stonden op het programma van een aantal deelnemers. Het tijdschema in Groningen was strak en het weer werkte niet echt mee, waardoor de studenten niet al te veel van de mooie stad Groningen hebben gezien. Een gezamenlijk diner in De Stadstuin in Groningen, een gelegenheid die wordt gerund door een Groningse FM-deeltijdstudent en waar een Hanze-deelnemer aan de IFMP 2011 werkt, viel daarentegen niet in het water. Hamburg was de ideale uitvalsbasis voor een bezoek aan het klimpark Aumühle. De stromende regen weerhield de studenten er niet van om de boomtoppen te bedwingen.

Meerwaarde

De deelnemende studenten aan IFMP onderscheiden zich van hun jaargenoten door deel te nemen aan het extracurriculaire verdiepingsprogramma, dat als – jaarlijks wisselende – thema het nieuwe werken centraal stelde. In aanvulling op het reguliere opleidingsprogramma doen zij competenties op die onder meer betrekking hebben op interculturele communicatie en Engelse taalbeheersing in woord en geschrift. Veel deelnemende studenten aan IFMP willen zich na het voltooien van hun opleiding verder internationaal oriënteren; enkelen nemen deel aan het International Semester bij de Haagse FM-opleiding. Internationaal opgeleide studenten staan bekend om hun zelfstandigheid en communicatieve vaardigheden, waardoor zij zich in positieve zin onderscheiden in het werkveld, met name bij toekomstige werkgevers. In 2012 beleeft het IFMP zijn derde lustrum. Het thema is dan Healing Environment. Wie zullen optreden als gastheren, wordt in de komende maanden in goede onderlinge samenspraak tussen de zeven deelnemende opleidingen bepaald.

> Ron Brouwer MA is docent aan de Academie voor Facility Management van de Haagse Hogeschool en lid van de redactiecommissie van FMI.